

התחתנו במאי 1980 בקיבוץ שער העמקים בחתונה קיבוצית. מכיוון שהשתתפו שני קיבוצים והמון חברים גם מחיל האויר וגם החניכים של אמי מהשומר הצעיר היו מעל 1000 איש בחתונה שלהם. בני הכיתה שלהם הכינו הופעות והיה מאד שמח.

כשאבי סיים את השרות שלו הם החליטו לצאת לטיול במזרח הרחוק והסתובבו עם תרמילים על הגב חצי שנה. הם ביקרו בהרבה ארצות מעניינות והיו להם חוויות בלתי רגילות.

לאחר חצי שנה נסעו לבקר את הורי אמי בקנדה ושם החליטו להשאיר ללמוד באוניברסיטה. אבי למד ביולוגיה ואמי עבדה בכדי לפרנס אותנו. בהתחלה עבדה בחברת ביטוח כמנהלת מחלקת רכש ולאחר מכן הקימה עם אחיה סוכנות לפלאפונים.

הורי נהנו מאוד לגור בקנדה אבל בכל זאת הרגישו ישראליים. החברה שלהם כולה הייתה ישראלית ולכן כשעבודתו של אבי אפשרה להם לחזור לישראל הם ארזו את כולנו כולל הכלב ותוך חודש הגענו לארץ. אבי עסק בבניה ואפילו בנה את ביתנו בקסריה. כיום הוא בקורס הכשרה להיות טייס באל-על.

אמי סמנכ"ל של חברה אשר עוסקת ביזמות ובניה, חברה שמקימה פרויקטים גדולים באשדוד פתח תקוה ועוד מקומות בארץ.

שני הורי אוהבים לבלות בטיולים בטבע, אירועים חברתיים ומשפחתיים מאוד חשובים להם. כולנו אוהבים לאכול במסעדות לראות סרטים והצגות.

אנחנו משפחה חמה ומאוד קשורים זה לזה.

סבתא אדית פרקש - סבתא שלי מצד אבי

נולדה לבית משפחת טיאואר ב-3.12.1922 בעיר ברסלאו אשר בגרמניה היום העיר
הזו נקראת ורוצוב ונמצאת בגבולות פולין.

לאמא קראו חנה מבית יעקב ולאביה קראו אלפרד אברהם. לסבתא אדית יש אחות
אחת, עליזה.

העיר בה נולדה סבתא אדית היא עיר עתיקה בעלת מבצר ומסביבה בנויות השכונות
החדשות. העיר מישורית ובה זורם נהר האודר. בעבר היתה בה קהילה יהודית
הגדולה, אולם נשארו בה מעטים. השכונה של סבתי היתה בנויה מול מבצר
ליד תעלות מים. שכנוה יפה וירוקה. סבתי באה מבית מסורתי.
את החגים חגגו לפי המסורת היהודית. שמרו על כשרות ולא נסעו בשבת.
להורי סבתי היתה חנות טקסטיל עד שנת 1930 ולאחר מכן בית חרושת קטן לכובעים
בעקבות התגררות האנטישמיות גם זה חוסל והם חיו על תמיכת דוד (לא עבדו).

עד כיתה ה' סבתי למדה בבי"ס כללי ומכתה ה' למדה בבי"ס יהודי. בבית הספר
ובבית דיברו גרמנית ולמדו שפות נוספות כמו אנגלית, צרפתית ועברית.

עד שסבתי הגיע לגיל בית ספר היחסים עם הגויים היו טובים אבל עם הזמן
האנטישמיות גדלה. האווירה היתה לא נעימה והזהירו את הילדים שלא ידברו
עם אף אחד ולהיות שקטים שלא ירגישו בהם. את אביה הגסטפו עצר ליום אחד.
סבתי היתה בתנועת נוער "וורקלויטה" - תנועה הדומה לתנועת השומר הצעיר
(קבוצת הזורע נוסד מתנועה זו).

רוב הבילויים היו בביה"ס ובמסגרת התנועה.

עם שינוי המצב הפוליטי והתגררות האנטישמיות עלתה המחשבה - עליה לארץ.
סבתא אדית עלתה בצורה ליגלית עם עליית הנוער. הם הגיעו לחיפה ומשם לקיבוץ
בית זרע.

מאוחר יותר התגייסה סבתי לצבא הבריטי. את סבא צבי היא הכירה בצבא הבריטי
והם התחתנו בחתונה צנועה בבית ידידים בתל-אביב. היום הם גרים בקיבוץ דברת

סבא צבי פרקש - סבא שלי מצד אבי

נולד (צבי) ללי, ב-12.4.1920, בעיר גרלה אשר ברומניה גבול הונגריה.

שם אימו אירמה (נאש) ושם אביו - מיכאל.

היו לו 3 אחים ואחות: ברוך, מרגיט ויינה.

סבי חי בעיר קטנה ויפה שהיו בה כ-20,000 תושבים. באמצע העיר עבר נהר

ולידו פארק גדול. בעיר היתה קהילה יהודית גדולה.

את החגים והמנהגים היהודיים המשפחה חגגה לפי המסורת היהודית. את בר

המצוה חגג סבי עם משפחה וחברים אולם לא עלה לתורה. רק בחגים משפחה

הלכה לבית כנסת.

השפה בבית היתה הונגרית ובבית הספר הכללי שבו למד עם הגויים, דיברו גרמנית.

ברחובות העיר דיברו את שתי השפות.

היחסים עם השכנים הגויים היו תקינים, אולם הורגשה אנטישמיות. ברחוב

ובבית הספר קראו ליהודים בשמות גנאי, כמו "יהודון" וכו'.

השלטונות טפלו במקרים אלו לפי ראות עיניהם ולפי מי ששלט באותה תקופה.

הוריו של סבי התפרנסו מחנות. סבי לא עזר בחנות וכך לא רכש לעצמו מקצוע.

הוא מאוד אהב לנסוע בחופשות לסבא וסבתא שלו שגרו בחוזה גדולה מחוץ לעיר. הוא

היה עוזר להם בטיפול בחיות ורוכב על פוני שהיה להם.

הוא היה חבר בתנועת הנוער "דרור".

בגיל 18 עזב סבא צבי את ביתו ועלה ארצה לאחר שקיבל אישור כניסה לפלסטינה

בעקבות הרצחו של אחיו ברוך שהיה חבר בתנועת "השומר". הוא נרצח על ידי

ערבים במאורעות 1938-9.

עם עלייתו של סבי ארצה הוא הגיע ל"גבעת זית" ששם נמצאה פינת ה"שומר". שם

הוא גר ועבד במשק והיה מאד בודד ולא הרגיש טוב.

לאחר כמה חודשים התגייס לצבא הבריטי כנהג בגדוד החפרים ושירת כ-6.5 שנים

בצבא.

הוא השתתף בכל מלחמות ישראל עד למלחמת יום כיפור.

את סבתא אדית הכיר בצבא הבריטי וב-1945 הם התחתנו.

כיום הם גרים בקיבוץ דברת שבצומק יזרעאל ויש להם 2 בנות ובן ו-9 נכדים.

סבתא בתשבע קויסמן - סבתא מצר א'מ'י

נולדה באוקרינה ב-13.9.1937 לבית משפחת פריצמן

המשפחה שגה חי בעיר קייב אשר באוקרינה הרבה מאז דורות מהמאה ה-18.

סבא שגה היה נסח ואביה היה סנדלר.

הם חיו חיים נוחים אמרות האנטישמיות והפולמוסים.

הפרוץ משחמת אולם ה-2 אביה, מורדכי, נלקח בצבא הארום ונהרג במחמה.

היא, אמה אסתר, אחותה נשי, וסבתא שגה חיה ברחו למרכז אסיה בכרי אתנצ

מיצ'י תנצ'י.

היה מאז קשה וסבתא אסתר אברה קשה ואמרה בתור שעות שהשיג אולם המשפחה.

בתום המחמה חזרו לרוסיה וסלאו שנלקח ביתם אברו לפולין.

אמא שגה, סבתא אסתר התחתנה שוב והם עלו כולם לישראל.

סבתא בת שבע עלתה לארץ ב-1950 כשהיית בת 13.

הקשיטה היתה קשה, הם גרו באוהלים ועברו קשה בכרי להתפרנס.

סבתא בתשבע אמרה שהיות אחות ואחאך מכן אננת.

כשהיא וסבא יסקה הזלו לקנדה אמרה שהיות מורה אעברית ומקצועות היהדות.

סבתא בת-שבע גרה כיום בטורנטו שבקנדה וצ'יין אוסקת בחי'נוק.

היא באה לבקר אותנו פעם בשנה וזו חגיגה גדולה ואני נוסע לבקרה בקיץ.

ס ב א י ש ק ה - ס ב א מ צ ד א י מ י

נולד יעקב (גנדלמן) קויפמן

באוקראינה

ב-12.10.1935

משפחתו מצד אביו, ירחמיאל, גרו זורוי זורות בעיירה אולבסק

באוקראינה תמיד היתה אנטישמיות והיהודים היו צריכים להגן על עצמם בפני התעללויות של הגויים.

סבא של סבא ישקה היה נפח וכן גם אביו. בעלית הקומוניסטים לשלטון לאחר המהפכה הבולשביקית, אביו של סבי היה צריך לעבוד כאחראי בכריתת עצים.

במלחמת עולס ה-2 גויס לצבא האדום ונהרג כשהגרמנים כיתרו אותם והרגו את כל החיילים של היחידה. לסבא זה קראו ירמיאל גנדלמן ואחיה של אמי יובל קיבל את שמו כשם שני.

במשך המלחמה, סבא ישקה, היה צריך לעזוב את העיירה שבא הוא גדל עד גיל 7 ולברוח מהגרמנים. הוא ואמו, חסיה, ואחותו הגדולה, בלהה, הגיעו לאחר נדודים רבים וקשים לאסיה המרכזית, לקזסטן שם הם בילו את רוב שנות המלחמה כך ניצלו ממחנות ההשמדה של הנאצים.

בסוף המלחמה הם חזרו לרוסיה ומשם לפולין. למשך שנה שלמה, סבא ישקה לא היה עם אמו ונדד ברחבי רוסיה עם קרוב משפחה. כשפגש שוב את אמו היא הכירה והתחתנה עם סבא מוטול (מורדכי קויפמן). לסבא מוטול היתה לפני המלחמה משפחה גדולה וכולה נהרגה ע"י הנאצים כולל אשתו וילדיו.

הוא ניצל מהנאצים מכיוון שהיה בגלות, בסביר, במחנה עבודה כי לפני המלחמה נתפס כשגנב 4 שקי קמח עבור אוכל למשפחתו.

לאחר שסבא מוטול וסבתא חסיה התחתנו הם עברו לפולין שם נולד דודי ישראל ב-1948 יחד עם קום מדינת ישראל.

סבא ישקה היה חניך תנועת הנוער הציונית השומר הצעיר ובמסגרת עלית נוער הגיע לישראל לקיבוץ.

כשמשפחתו הגיעה לארץ הוא עבר לגור יחד איתם במעברת אוהליס בבת-ים. הם גרו

במעברה 5 שנים.

סבא ישקה שירת בצה"ל כשריונר בחטיבה 7 והשתתף במלחמת קדש המלחמה שכבשו א
מייצרי טירן.

ב-1965 הגר לקנדה ועסק שם בעסקי הבניה. הוא חי שם עד 1990 כשנכנס לעסקי
הבניה בישראל והיום מחלק את זמנו בין ישראל, פולין וקנדה. (בפולין הוא
פרויקט דירות ומסחר).

בישראל סבא ישקה גר גם בקסריה יחד עם אשתו ורדה.
אני וסבא מבליס מדי פעם ביחד בתחביב הדייג המשותף לשנינו.

נקודת ענין - - - -

בעקבות גלגולים ונסיבות חיים נוספו למשפחתי אנשים שחשוב לי לספר עליהם...

ורדה כץ

אשתו של סבא ישקה נולדה במראקש, שבמרוקו ב- 1939 לבית משפחת-בר.

רוב משפחת מצד אמא גרה במראקש ומשפחת אביה מקרה בספרד.

הוריה עסקו במסחר. במרוקו בשנים ההם היה טוב ליהודים.

מלך מרוקו, חסן ה-2 נתן ליהודים אפשרות לפתח מסחר ולעזור לכלכלת מרוקו.

ליהודים היו תפקידים חשובים בחצר המלוכה.

יחסי יהודים וערבים במרוקו היו טובים מאוד ולדוגמא, ביום האחרון של הפסח,

הערבים הביאו ליהודים קמח, חמאה, דבש וורדים אשר היו סמלים לאביב. החמאה

והדבש והקמח הם לסיום פסח ומזה הכינו מאכל מיוחד לאותו ערב "המופלתה".

כאות הוקרה על יחסם של הערבים ליהודים, הנשים היהודיות, באותו ערב, לבשו

ג'לביות רקומות שזה הלבוש החגיגי של המרוקאים וזה סימל את הדו-קיום בין

ערבים ליהודים במרוקו.

בגיל 8 עלתה לארץ בגלל שיהודי מרוקו היו תמיד ציונים מתוך "משחיות".

התיקלוטות שלה בארץ היתה קלה כי היתה צעירה.

ורדה מורה במקצועה, גרה הרבה שנים באילת ויש לה 3 ילדים; גיל, גיא ושרון.

סבא שלמה (אלפיה)

נולד בדמשק שבסוריה ב-1929 ובגיל 16 עלה לארץ בלי המשפחה שלו.

הוא הגיע לישראל ברגל דרך רמת הגולן. קבוצת יהודים בשם "החלוק"

שנעזרו ע"י חיילי הבריגדה היהודית של הצבא הבריטי, והבריחו את

היהודים מסוריה לישראל. הם נסעו עם משאיות עד לגבול ובלילה חצו

את הגבול החשוך לתוך פלסטינה דרך רמת הגולן ברגל עד לקיבוץ חולתה

אשר בגליל.

הם היו צרכים ללכת כל הלילה ב-45 ק"מ.

ליהודי סוריה היה טוב בסוריה. הם הגיעו לארץ מתוך ציונות וגם מחשש שמצבם
עלול להתמיד.

משפחתו גם עלתה ארצה בשלב מאוחר יותר והם גרו בכפר אתא. סבא שלמה ריכז
קן של השומר הצעיר בכפר אתא וכך הכיר את סבתא תקוה כשבא לבקר חניכים שלו
בקיבוץ שמיר ששם גם היתה סבתא תקוה.

סבתא תקוה (יהושע) אלפיה

נולדה ב-1933 בעירק. ליהודי עירק היו חיים טובים ומשגשגים. הם החזיקו בכל
עמדות המפתח של עירק.

כשהייתה בת שנה וחצי עלתה עם כל בני משפחתה לישראל. הם גרו בירושלים
ואח"כ בתל אביב. בגיל 16 במסגרת תנועת השומר הצעיר הלכה לקיבוץ שמיר.

באיזשהו שלב לאחר שהתחתנה עם סבא שלמה הקבוצה שלה נשלחה להשלים את קיבוץ
שער העמקים ושם הם חיים עד היום. סבתא תקוה תמיד עבדה בחינוך והיום היא
מרכזת את מחסן הבגדים של הנוער בקיבוץ. סבא שלמה עבד בחקלאות והרבה שנים
עבד ברכוז משק והיום הוא הכלכלן של מפעל הקיבוץ, כרומגן, אשר מיצר דודי
שמש.

סבא שלמה בשלן מעולה ומכין לנו ארוחות "פינוק" בשבתות.

יש להם 4 ילדים. יניר בין 41 נשוי לטלי ואב לתום (בת 8) ושרון בת 3

תמיר בן 38 נשוי לפנינה ואב לאדם בין 10

דפי בת 33 נשואה לארנון ואם לגל בת ה-3

דורון בן 25 זה עתה חזר מ-3 שנים בהודו

נקודת הענין הקודמת מסכמת את הדבר שמצאתי הכי מענין בעבודת השורשים שלי
וזו שבני משפחתי מגיעים מכל התפוצות והמאחד אותם היא

ארץ ישראל

גם אני שנוולדתי בקנדה בסופו של דבר מוצא את עצמי חי בישראל ומרגיש שייכות
עמוקה לארץ זו.

עבודת השורשים נתנה לי להבין מי הם כל האנשים אשר סובבים אותי, מענין היה
לשמוע מאיפה באו כל בני משפחתי ואיך החיים שלהם היו בארצות שונות בעולם.

←
אאפה כל שורשי בנינו
• ויש האל

כואנינה /
• האנגליה סבא
3 בי

• אוקינייה סבא יסקה
סבתא גיטל

• קנדה - אני - גאם
• גרמניה - סבתא אציה

• סווייט - סבא טלמה
• ציכק - סבתא הקלה
• מרקו - סבתא ארצה